

Meediateenuste seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga reguleeritakse järgnevat:

- luuakse taasedastamisteatise esitamise ja taasedastamisega alustamise või taasedastamise lubamisest keeldumise regulatsioon. Regulatsioon kohaldub Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluva audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamisele Eestis;
- Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi ka *TTJA*) antakse õigus teha üldsusele avatud koha haldajale või koha, mis ei ole üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda, haldajale ettekirjutus lõpetada meediateenuse kättesaadavaks tegemine, kui elektroonilise side ettevõtja ei ole taasedastamisteatist esitanud, taasedastamise lubamisest on keeldunud või taasedastamine on lõpetatud;
- muudetakse ajutiste televisiooni- ja raadiolubade regulatsiooni:
 - sätestatakse testimise regulatsioon juhtudeks, kui soovitakse meediateenuste edastamiseks kasutusele võtta uusi tehnoloogiaid või testida programmi sobivust konkreetsele levipiirkonnale,
 - sätestatakse, et ajutist televisiooni- või raadioluba saab pikendada ühe korra kuni kolmeks kuuks;
 - võimaldatakse seada kõrvaltingimusi ka ajutistele raadiolubadele;
 - sätestatakse kohustus raadioluba taotlejal esitada autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus eelmisel perioodil taotlejale väljaantud kõigis raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste esitamise kohustuse täitmise kohta;
- täiendatakse meedialubade kõrvaltingimuste regulatsiooni:
 - sätestatakse võimalus seada kõrvaltingimusi ka rahvusvahelistele televisioonilubadele;
 - sätestatakse võimalus seada viimase viie aasta jooksul valminud audiovisuaalmeedia teoste maht kõrvaltingimuseks;
- muudetakse raadio- ja televisioonilubade liike. Raadiolubade liigid on edaspidi üleriigiline raadioluba (mis hõlmab varasemat regionaalset ja üleriigilist raadioluba) ning rahvusvaheline raadioluba. Muudetakse ka televisioonilubade liike (sarnaselt raadiolubadega kaob regionaalne televisiooniluba, jäävad üleriigiline ja rahvusvaheline televisiooniluba);
- muudetakse raadiolubade konkursi korraldamise korda. Muutes *TTJA* ka raadiolubade kõrvaltingimuste määrajaks, laiendatakse tema kui sõltumatu mediaregulaatori volitusi tervele ringhäälinguturule.

Seadus jõustub 2024. aasta 1. novembril.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi kunstide osakonna meedianõunik Andres Jõesaar (andres.joesaar@kul.ee, 628 2338) ning personali- ja õigusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 628 2225). Eelnõu väljatöötamises on

osalenud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ettevõtluse osakonna juhataja Ulrika Paavle, ettevõtluse osakonna infoühiskonna talituse juhataja Helen Rohtla ja nõunik Peeter Sookruus. Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Kultuuriministeeriumi personali- ja õigusosakonna sekretär-keeletoimetaja Anni Viirmets (ametist lahkunud).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõuga muudetakse meediateenuste seaduse (edaspidi ka *MeeTS*) redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 15.06.2022, 3.

Eelnõu seadusena vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääle enamuse.

Seaduseelnõule eelnes väljatöötamiskavatsuse¹ (edaspidi *VTK*) koostamine.

2. Seaduse eesmärk

Meediateenuste seadus võeti Riigikogus vastu 16.12.2010. Viimase, 16.02.2022 vastuvõetud muudatusega võeti Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1808², millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, edaspidi ka *AVMSD*), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda³.

Alljärgnevalt toome välja seaduse muutmise eesmärgid suuremate teemade kaupa.

2.1. Meediateenuste seadus vajab täiendamist eesmärgiga tagada tõhusamad lahendused Eesti inforuumi kaitseks sõjapropaganda, vihkamisele või vägivallale kihutamise või muul viisil riigi julgeoleku ohustamise eest.

Praegu ei ole Eestis vaja teatada ega saada luba telekanalite taasedastamiseks, millele audiovisuaalmeedia teenuse osutamiseks on luba väljastatud Euroopa Liidus või kolmandas riigis. See tähendab, et sideettevõtja võib ilma Eesti pädeva asutuse eelneva nõusolekuta asuda taasedastama ükskõik millist teleprogrammi, sh näiteks Vene Föderatsioonis loa saanud teleprogrammi. Telekanal ei pruugi aga sobida riigi inforuumi, sest see võib olla Eesti Vabariigile julgeolekuoht. Kuigi mitmete Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevate telekanalite taasedastamine on praegu rahvusvaheliste sanktsioonide tõttu piiratud, aitab seadusmuudatus meil oma inforuumi korrastada ka juhul, kui sanktsioonid lõppevad ning sanktsioneeritud telekanalid võivad taas Eestis levida.

¹ <https://eelvoud.valitsus.ee/main#vVLnOPT7>.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (ELT L 95, 15.04.2010, lk 1–28).

Informatsiooni kiire leviku puhul tuleb arvestada, et telekanaleid ei kasutata tänapäeval üksnes vaba meedia edastamiseks, vaid Vene Föderatsiooni näitel ka Euroopa väärtuste vastu peetava infosõja relvadena. Meid ohustav mõjutustegevus algab tihtipeale märkamatu ja üksikute vaenulike narratiivide ja desinformatsiooniga, mida on kanalite monitooringuga keeruline märgata.

Eeltoodust tulenevalt on vajalik oma informuumi kaitseks kehtestada regulatsioon, mille alusel Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluva audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamisest Eestis tuleb taasedastajal TTJA-d teavitada.

Muudatus annab meediaregulaatorile võimaluse juba enne teleprogrammi Eestis taasedastamist hinnata audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või meediateenuse osutaja tegeliku kasusaaja võimalikku julgeolekuohtu, seotust sanktsioneeritud isikute või üksustega. Selle protsessi tulemusel ennetatakse kvaasikanalite turuletulekut, piiratakse desinformatsiooni jõudmist vaatajateni ning vähendatakse kahjulike info-operatsioonide mõju Eesti ühiskonnale.

2.2. Meediateenuste seaduse § 51 võimaldab TTJA-l teha ettekirjutus audiovisuaalmeedia teenuse taasedastajale taasedastamise lõpetamiseks, kui teenuses on rikutud MeeTS-i § 19 nõudeid, kahjustatud rahvastiku tervist ja ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeolekut ja riigikaitse tagamist, või kujutatud ühiskonna turvalisusele olulist ohtu.

TTJA on saanud mitmeid teateid majutusettevõtetest, kes võimaldavad majutusruumides paiknevate telerite vahendusel jälgida TTJA ettekirjutusega piiratud teleprogramme. Seaduse kohaselt saab audiovisuaalmeedia teenuse taasedastajaks pidada elektroonilise side ettevõtjat, kuid mitte näiteks majutusettevõtet või kaubanduskeskust, kes enda valduses võimaldab jälgida teleprogramme, mille signaali ta saab satelliitantenniga, piiriäärsetel aladel ka tavaantenniga. VTK-s pakuti lahendusena välja anda TTJA-le õigus teha ettekirjutus piiratud telekanali jälgimist võimaldavale majutusettevõttele või muule üldsusele avatud koha haldajale meediateenuse kättesaadavaks tegemise lõpetamiseks. TTJA-le on tulnud aga infot, et piiratud kanaleid edastatakse näiteks ka hooldekodudes, mis ei ole üldsusele avatud kohad. Seega, võrreldes VTK-s väljatooduga ei keskenduta eelnõus enam majutusettevõtetele, vaid laiemalt üldsusele avatud kohtadele või kohtadele, mis ei ole küll üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda. TTJA saab teha selliste kohtade haldajatele ettekirjutuse lõpetada sellise varem piiratud meediateenuse kättesaadavaks tegemine, mis võib sisaldada kahjulikku ja ühiskonda lõhestavat infot. Vastav reguleerimine aitab ära hoida julgeolekuohtu sisaldava teabe levimist ja levitamist juhuslikele avalikes kohtades viibivatele inimestele ning avalikke kogunemisi piiratud kanalite vaatamiseks.

2.3. Meediateenuste seaduses vajab ajakohastamist meedialubade andmise regulatsioon. Praegune ajutiste raadiolubade regulatsioon ei võta arvesse turu vajadusi. Kehtiva regulatsiooni kohaselt on võimalik anda ajutist raadioluba MeeTS-i § 37 kohaselt kuni kolmeks kuuks, kui programm on ajutise iseloomuga ja selle edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust. Ajutisi lube ei kasutata enamasti sündmuste kajastamiseks (n-ö MM-i või MK-etapi raadio), vaid raadioprogrammi olemasoleva leviala paindlikuks laiendamiseks konkursside vahelisel perioodil või juhul, kui konkursi käigus ei õnnestunud meediateenuse osutajal

soovitud levipiirkondadesse laieneda. Kehtiv seadus ei täpsusta, kui tihti võib ajutisteks raadiolubadeks taotlusi esitada.

Muudatuse eesmärk on muuta ajutiste raadiolubade regulatsiooni selgemaks ja läbipaistvamaks. Eesmärk on meediateenuste seaduses ette näha eraldi testimise regulatsioon juhtudeks, kui soovitakse meediateenuste edastamiseks kasutusele võtta uusi tehnoloogiaid või testida programmi sobivust konkreetsele levipiirkonnale, näiteks enne raadiolubade avalikku konkurssi. Samuti on vajalik seaduse tasandil täpsustada ajutiste meedialubade taotlemise kord selliselt, et ajutist televisiooni- või raadioluba saab pikendada ühe korra kuni kolmeks kuuks.

Mõistlik on anda meediaregulaatorile õigus kehtestada ka ajutistele raadiolubadele spetsiaalseid kõrvaltingimusi, mh levipiirkonna ja programmi mahu kohta. Muudatuse eesmärk oleks põhjendatud juhtudel näha TTJA-le ette kõrvaltingimuste seadmise kohustus, näiteks juhtudel, kus soovitakse testida programmi sobivust kuulajaskonnale enne alalise loa taotlemist, on mõistlik juba ajutisele loale näha ette kõrvaltingimused, mida tulevikus tõenäoliselt kehtestatakse ka alalisele meedialoale.

2.4. MeeTS-i § 40 lg 3 ei võimalda praegu seada kõrvaltingimusi rahvusvahelistele televisioonilubadele. Meediaturul võib täheldada praktikat, et Eesti turul levitatavate telekanalite loale seatud kõrvaltingimuste täitmise kohustuse vältimiseks minnakse üle rahvusvahelisele televisiooniloale. Sellisel viisil on võimalik ka Eestis levida ilma üleriigilise televisiooniloo tingimustele vastamata, juhul kui rahvusvahelise televisiooniloo üheks sihtriigiks on valitud Eesti. Seetõttu oleks Eesti autorite teoste leviku tagamiseks mõistlik seada mõned kõrvaltingimused (nt miinimumnõuded Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud teoste edastamisele) ka rahvusvahelistele televisioonilubadele, juhul kui rahvusvahelise televisiooniloo sihtriik on ka Eesti.

Kultuuriministeerium ja TTJA on pikka aega kasutanud meedialoo kõrvaltingimuseks viimase viie aasta jooksul valminud audiovisuaalmeedia teoste mahtu programmis (MeeTS-i § 8 lg 4 teine lause). Samas ei anna MeeTS-i 40 lg 3 sellise kõrvaltingimuse seadmiseks selget alust. TTJA lõpetas selle praktika kasutamise 2022. aasta kevadel, kuigi kultuuripoliitiliselt on sellise kõrvaltingimuse seadmine mõistlik, et tagada uuematele teostele rohkem teleaega. Muudatuse eesmärk on võimaldada seada viimase viie aasta jooksul valminud audiovisuaalmeedia teoste maht kõrvaltingimuseks.

Lisaks soovitakse eelnõuga lihtsustada ja ajakohastada raadiolubade liike. Neid muudetakse selliselt, et raadiolubade liigid on edaspidi üleriigiline raadioluba (mis hõlmab varasemat regionaalset ja üleriigilist raadioluba) ning rahvusvaheline raadioluba. Muudetakse ka televisioonilubade regulatsiooni (sarnaselt raadiolubadega kaob regionaalne televisiooniluba, jäävad üleriigiline ja rahvusvaheline televisiooniluba).

Samuti on raadiolubadega mõistlik järgida osaliselt sama loogikat, mis võeti viimase, 09.03.2022 jõustunud MeeTS-i muudatuse alusel kasutusele televisioonilubadega, kui kõrvaltingimuste seadmine anti meediaregulaatori pädevusse. Televisioonilubade muudatusel lähtuti vajadusest suurendada meediaregulaatori sõltumatust, mille tagamise kohustus tuleneb AVMSD artiklist 30. Artikli kohaselt ei küsi riiklikud järelevalveasutused või -organid seoses neile liidu õigust rakendavate riigisisese õigusega määratud ülesannete täitmisega juhiseid teiselt asutuselt ega allu teise asutuse juhisele.

Kuigi AVMSD ei reguleeri praegu raadioteenuseid, loob lähiajal jõustuv Euroopa meediavabaduse määrus regulatiivse raamistiku kogu meediale ja sh toob AVMSD regulatsiooni alla ka raadioteenuse. Seetõttu on mõistlik ka Eesti meediateenuste regulatsioonis minna üle ühtsele lähenemisele. Muutes TTJA ka raadiolubade kõrvaltingimuste määrajaks, laiendatakse tema kui sõltumatu meediaregulaatori volitusi tervele ringhäälinguturule. Seni killustunud ja eri regulatsioonide alla kuuluvad meediasektorid saavad ühetaolise regulatsiooni ning selle regulatsiooni üle teostab järelevalvet üks institutsioon. Märgime siinjuures, et seaduse tasandil sätestatakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaal, mis jäi varem kultuuriministri määrata. Seega on kultuuripoliitilised suunad seaduses kirjas.

TTJA senine praktika raadiolubade konkursi korraldamisel näitab, et raadioload on võimalik väljastada ka kahe kuu jooksul arvates tegevusloa taotluste esitamise tähtpäevast, mistõttu tuleks MeeTS-i § 40 lg-s 5 sätestatud tähtaega lühendada seniselt kolmelt kuult kahele kuule.

Lisaks eeltoodule on eelnõusse lisatud üksikuid tehnilisi täpsustusi, mis aitavad tagada MeeTS-i ajakohasuse.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist ja 23 punktist.

Paragrahv 1 sätestab MeeTS-i muudatused.

Eelnõu § 1 punkt 1 – MeeTS-i reguleerimisala puuduvat paragrahvi 1 täiendatakse, lisades punkti 2 täpsustuse, mille kohaselt sätestab MeeTS muu hulgas taasedastamisteatise esitamise ja taasedastamise lubamise või lubamisest keeldumise regulatsiooni (vt ka eelnõu p 15 selgitust).

Eelnõu § 1 punkt 2 – Täiendatakse viidet MeeTS-i sätetele, mida kohaldatakse elektroonilise side ettevõtjale (lisanduvad §-d 48¹ ja 48² ehk taasedastamisteatise seonduv regulatsioon) (vt ka eelnõu p 15 selgitust).

Eelnõu § 1 punkt 3 – Tunnistatakse kehtetuks MeeTS-i § 8 lg 7, mis sätestab regionaalse televisiooniloaga seonduva. Kuivõrd muudatuse kohaselt kaotatakse regionaalne televisiooniluba kui loa liik, on ka viidatud säte vaja kehtetuks tunnistada (vt ka eelnõu p 7 selgitust).

Eelnõu § 1 punkt 4 – Kuivõrd uue regulatsiooni kohaselt ei kehtesta enam kultuuriminister raadiolubade kõrvaltingimusi, tuuakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaalu miinimumnõue seaduse tasandile. Muudatuse kohaselt peab eestikeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust Eesti autorite loodud muusikateoste osa olema vähemalt 30 protsenti, millest vähemalt 50 protsenti peab edastama ajavahemikus kella 6.00-st kuni 22.00-ni. Muukeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust peab Eesti autorite loodud muusikateoste osa olema vähemalt 15 protsenti (uus § 9 lg 2). Mõiste „Eesti autor“ hõlmab muusikateoste autoreid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranžeerija), kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori teoseks loetakse muusikateost, kus on vähemalt üks autoritest Eestist, olenemata autorite koguarvust.

Eelnõu § 1 punkt 5 – MeeTS-i § 21 lõike 2 muudatus on seotud regionaalse raadio- või televisiooniloo liigi kaotamisega (vt ka eelnõu p-de 7 ja 8 selgitust).

Eelnõu § 1 punkt 6 – MeeTS-i 4. peatüki pealkirja täiendatakse sõnaga „taasedastamisteatis“. Tegemist on tehnilise muudatusega, mis puudutab taasedastamisteatise regulatsiooni sissetoomist MeeTS-i ja selle 4. peatükki (vt ka eelnõu p 15 selgitust).

Eelnõu § 1 punkt 7 – Muudetakse MeeTS-i §-s 33 toodud televisioonilubade liike ja sätestatakse võimalus anda ka rahvusvahelisele televisiooniloale MeeTS-i § 40 lõike 6 alusel kõrvaltingimusi. Kuivõrd muudatusi on kõikides § 33 lõigetes, esitatakse muudatus terve paragrahvi taasesitamisega.

Lõike 1 kohaselt antakse televisiooniteenuse osutamiseks välja järgmisi tegevuslubasid:

- 1) üleriigiline televisiooniluba;
- 2) rahvusvaheline televisiooniluba välisriigile suunatud teleprogrammi edastamiseks.

Televisioonilubade süsteem kohandatakse vastavaks audiovisuaalmeedia teenuste turul toimunud muutustele. Kaotatakse regionaalse televisiooniloo loaliik, sest regionaalsust sellisel kujul nagu varem digi-TV platvormil enam ei eksisteeri.

Lõike 2 kohaselt antakse üleriigiline televisiooniluba kuni kümneks aastaks, kui on täidetud MeeTS-i §-s 32 nimetatud tingimused ja § 40 lõike 6 alusel kehtestatud kõrvaltingimused. Muudatusega jäetakse välja viide regionaalsele televisiooniloale.

Lõike 3 kohaselt antakse rahvusvaheline televisiooniluba kuni viieks aastaks, kui on täidetud MeeTS-i §-s 32 nimetatud tingimused, § 40 lõike 6 alusel kehtestatud kõrvaltingimused ning TTJA on enne pidanud nõu teleprogrammi sihtriigi asjaomase asutusega, kas kavandatava teleprogrammi sisu vastab sihtriigis kehtivatele nõuetele, eelkõige telereklaami ja alaealiste kaitse seisukohast.

Eelnõu § 1 punkt 8 – Muudetakse MeeTS-i § 35 lõiget 1, milles on sätestatud raadioloo liigid. Kaotatakse regionaalse raadioloo loaliik. Edaspidi jäävad alles üleriigiline raadioluba ja rahvusvaheline raadioluba välisriigile suunatud raadioprogrammi edastamiseks. Varasem praktika üleriigilise raadioloo puhul on tähendanud, et üleriigilise raadioloo väljastamisega ei kaasne automaatselt levimist üle Eesti kõigis maakondades, vaid märgitakse ära konkreetsed maakonnad, kus üleriigilise raadioloo raadioprogramm levida võib (nt Power Hit Radio levib üleriigilise looga järgmistes levipiirkondades: Harju, Tartu, Pärnu, Lääne-Viru ja Viljandi maakond). Selleks, et üleriigilise looga saaks levida ka mõnes teises maakonnas, peab meediateenuse osutaja ootama siiski uut raadiolubade konkurssi. Vaatamata eeltoodud sisuliste selgitusele leviala ulatuses jäädakse seaduses siiski mõiste „üleriigiline raadioluba“ kasutamise juurde, sest teatud juhtudel on vaja eristada seda loaliiki rahvusvahelisest loast. Kui seaduses mõeldakse mõlemat loaliiki, on kasutatud üksnes üldmõistet „raadioluba“.

Muudatus lihtsustaks raadiolubade regulatsiooni ning lisaks on tegu mõistliku muudatusega digiraadio (DAB) tehnoloogia valguses, sest sellega suureneb sagedusressurss ja uutes levipiirkondades levimist saab alustada kiiremini, kui senise praktika järgi (s.o iga paari aasta tagant raadiolubade konkursi tulemusena).

Eelnõu § 1 punkt 9 – Muudetakse MeeTS-i § 37 ja täpsustatakse ajutise televisiooni- või raadioloo andmise tingimusi.

Kehtiva seaduse kohaselt antakse ajutine televisiooni- või raadioluba juhul, kui on täidetud MeeTS-i §-s 32 nimetatud tingimused, kuni kolmeks kuuks programmi edastamiseks, mis on ajutise iseloomuga ja mille edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust.

Sellest põhimõttest on praktikas kaugenetud ning enamasti ei kasutata ajutisi lube sündmuste kajastamiseks (n-ö MM-i või MK-etapi raadio), vaid raadioprogrammi olemasoleva leviala paindlikuks laiendamiseks konkursside vahelisel perioodil või juhul, kui konkursi käigus ei õnnestunud meediateenuse osutajal soovitud levipiirkondadesse laieneda.

Viimastel aastatel on nõudlus ajutiste raadiolubade järele järsult kasvanud. Kui varasematel aastatel väljastati aastas u kümme ajutist raadioluba (nt 2020. aastal kaheksa), siis 2021. aastal väljastati 72, 2022. aastal 51 ja 2023. aasta novembri seisuga 17 ajutist raadioluba. Ajutised load anti 2021. aastal seitsmele erinevale teenuse osutajale, 2022. aastal vastavalt üheksale ja 2023. aastal kaheksale. Neist ainult mõni üksik on välja antud realselt mõne sündmuse kajastamiseks. See tähendab, et tegelikult on ajutisi raadiolube kasutatud olemasolevate programmide leviala laiendamiseks.

Erandite seadmine ajutistele raadioprogrammidele on igati mõistlik. Samas on oluline, et ajutiste raadiolubadega edastatavast programmist ei saaks sisuliselt alalist meediateenuse osutamist, mis võib kahjustada raadioturul konkurentsi. Olukord, kus enamik turuosalistest on omandanud tegevusloa läbipaistvalt avaliku konkursi korras, aga mõned kasutavad ära mõneti ebaselget regulatsiooni ja osutavad teistega samaväärset teenust ajutiste raadiolubade alusel, moonutab paratamatult raadioturul ausat konkurentsi. Praegune meediateenuste seaduse regulatsioon ei täpsusta, kui tihti võib ajutisteks raadiolubadeks taotlusi esitada.

Arvestades lisanduvaid uusi tehnoloogiaid, näiteks digiraadio tulekut, peaks meediateenuste seadus looma piisavalt paindlikud võimalused ka selleks, et raadioteenust saaks uutel tehnoloogiatel testida. Praegu ei võimalda meediateenuste seadus väljastada meediateenuste testlube ehk digiraadio teenuse testijatel peavad olema kehtivale meediateenuste seadusele vastavad raadioload. Üksnes testsignaali edastamine ei anna testimisel nii kvaliteetseid tulemusi kui raadioprogrammi edastamine. Samuti ei ole mõistlik piiratud ressursi kasutada ainult testsignaali edastamiseks.

Muudatuse kohaselt antakse ajutine televisiooni- või raadioluba juhul, kui on täidetud MeeTS-i §-s 32 nimetatud tingimused, kuni kolmeks kuuks programmi edastamiseks, mis on ajutise iseloomuga ja mille edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust, või meediateenuse programmi sobivuse testimiseks konkreetse levipiirkonna elanikele või uue tehnoloogilise lahenduse testimiseks meediateenuse edastamiseks.

Muudatuse kohaselt saab ajutist televisiooni- või raadioluba pikendada ühe korra kuni kolmeks kuuks. Pärast ajutise tegevusloa pikendamise perioodi lõppu tuleb meediateenuse osutajal ajutise programmi edastamine lõpetada või taotleda alalist tegevusluba.

Eelnõu § 1 punkt 10 – paragrahvi 39 lõike 6¹ muudatusega ei kohaldata MeeTSi § 39 lõike 6 punkte 1, 1¹ ja 3 ajutise televisiooni või raadioloo taotlejale. Kehtiv säte välistab ajutise televisiooniloo taotleja MeeTS § 39 lg 6 p-s 1¹ nimetatud ligipäätavuse tegevuskava esitamise

kohustusest. Samas sätestab MeeTS § 39 lg 6 lisaks kõigile tegevusloa taotlejatele, sh ajutise tegevusloa taotlejatele, kohustuse esitada investeerimisprogramm ja äriplaan (p 1) ning taotluse esitamisele eelnenud majandusaasta aruanne, kui taotlejaks on isik, kellel puudub kohustus esitada majandusaasta aruanne äriregistrile (p 3). Ajutise tegevusloa taotlemisel tulenevalt planeeritava tegevuse ajutisusest, ei ole TTJA hinnangul mõistlik koormata ettevõtjat andmete esitamisega, mis tõendavad tema jätkusuutlikkust.

Eelnõu § 1 punkt 11 – MeeTS-i § 39 täiendatakse lõikega 6². Paragrahv loetleb andmed, mis lisatakse tegevusloa taotlusele, ning dokumendid, mis tuleb taotlusele lisada. Täienduse kohaselt lisatakse raadioloo taotlusele autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus eelmisel perioodil taotlejale väljaantud kõigis raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste esitamise kohustuse täitmise kohta. Raadioloo esmakordsel taotlemisel kinnitust esitama ei pea. Kinnitus annab võimaluse hinnata loa taotleja õigusküsimust ning seda on võimalik kasutada uue loa väljastamisel taotluste hindamisel ühe kriteeriumina (näiteks saaks konkursil muudes kriteeriumides samaväärsete taotluste hindamisel eelise taotleja, kes on Eesti autorite muusikateoste esitamise kohustuse täitnud).

Juba täna esitavad raadioteenuste osutajad kollektiivse esindamise organisatsioonidele (Eesti Autorite Ühing (EAÜ), Eesti Fonogrammitootjate Ühing (EFÜ), Eesti Esitajate Liit (EEL)) (edaspidi ka KEO) aruandeid muusikateoste mängimise kohta nende jaamades, mille alusel KEO-d jaotavad autori-, esitaja ja fonogrammitootja tasusid. Samas ei ole raadioteenuse osutajate poolt esitatavad repertuaariaruanded veel täielikult kõigi teenuseosutajate vahel ühtlustatud ning kõik aruanded ei sisalda seaduse nõuete täitmiseks vajalikku infot, eelkõige muusikateoste mängimise kellaega.

Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (ISWC) ning salvestiste koodidele (ISRC) ka lugude mängimise kellaega ja kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite teosed.

EAÜ, EFÜ ja EEL on leppinud kokku, et Eesti autorite teoste osakaalu nõude järgimise kohta annab TTJA nõudmisel tagasisidet EAÜ. EAÜ ja EEL viisid läbi repertuaariaruannete võrdleva analüüsi kahe raadiojaama kvartaliaruannete näitel ning tulemused oli peaaegu identsed (kvartali peale erines tulemus ühe teose osas), mistõttu sai järeldada, et piisab vaid EAÜ poolsest tagasisidestamisest.

Eelnõu § 1 punkt 12 – MeeTS-i § 40, mis sätestab tegevusloa väljaandmise, esitatakse uuel kujul.

Tähelepanek nimetatud sätte ja eelnõu kohta tervikuna – raadioloo mõiste all mõeldakse nii üleriigilist kui ka rahvusvahelist luba. Kui on soovitud rõhutada eraldi üleriigilist või rahvusvahelist raadioluba, on see täpsustus eraldi välja toodud. Sama kehtib televisiooniloo mõiste kohta.

Paragrahvi 40 lõike 1 kohaselt kuulutab raadioloo väljaandmiseks TTJA peadirektor välja avaliku konkursi. Konkursi väljakuulutamise, väljaantavate tegevuslubade liigid ja arv, tegevusloa taotluste esitamise tähtpäev ning muud tingimused tehakse teatavaks üks kuu enne taotluste esitamise tähtaega TTJA veebilehel.

Raadiolubade puhul säilib konkursi korraldamise kohustus, sest selles valdkonnas on see piiratud sagedusressursi tõttu endiselt põhjendatud. Muudatuse kohaselt ei avaldata tegevuslubade väljaandmisega seonduvat enam Kultuuriministeeriumi kodulehel, samuti täpsustatakse, et info tehakse teatavaks TTJA kodulehel üks kuu enne taotluste esitamise tähtaega.

Uue regulatsiooniga eraldatakse televisiooniloo ja raadioloo kõrvaltingimuste sätted. Samuti lisatakse mõlemasse lõikesse ajutised load. Paragrahvi 40 lõike 2 kohaselt võib televisiooniloo ja ajutise televisiooniloo kõrvaltingimustena teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud audiovisuaalteoste miinimummahu programmis ning Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad, miinimummahu programmis.

Uuendus on hiljutiste tööde (nõ *recent works* 'i) miinimummahu täpsustamise võimaldamine kõrvaltingimustes. MeeTS-i § 8 lg 4 kohaselt varub televisiooniteenuse osutaja teleprogrammi aastamahust, millest on maha arvatud uudiste-, spordi- ja mängu sisaldavate saadete ning reklaami, otsepakkumise ja teleteksti maht, vähemalt 10% selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste edastamiseks, mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad. Nimetatud teoste hulgas peab olema teoseid, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat. Kultuuriministeeriumil ja TTJA-l oli pikka aega praktika seada meedialoo kõrvaltingimuseks viimase viie aasta jooksul valminud audiovisuaalmeedia teoste (MeeTS-i § 8 lg 4 teine lause) maht programmis. Samas ei anna seadus otseselt võimalust hiljutiste tööde (nõ *recent works* 'i) mahtu kõrvaltingimustes määratleda. TTJA lõpetas selle praktika kasutamise 2022. aasta kevadel. Samas mõõname, et kultuuripoliitiliselt on sellise kõrvaltingimuse seadmine mõistlik. Ka Euroopa Komisjon soovib saada liikmesriikidelt teavet viimase viie aasta jooksul valminud audiovisuaalmeedia teoste mahu kohta teleprogrammides.

Paragrahvi 40 lõike 3 kohaselt võib raadioloo ja ajutise raadioloo kõrvaltingimustena teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite muusikateoste mahu programmis, arvestades MeeTS § 9 lg-s 2 toodud miinimummahtu, muusika- ja sõnasaadete osakaalu programmis, levipiirkonna elu kajastavate saadete mahu programmis, peamise sihtrühma ning sõnasaadete keele nõude. Võrreldes kehtiva seadusega on täpsustatud, et Eesti autorite teoste all on mõeldud muusikateoseid ja sättes on välja jäetud ka levipiirkonna nõue. MeeTS § 9 lisatud teine lõige (eelnoõu p 4) määrab küll seaduse tasandil kindlaks Eesti autorite muusikateoste miinimummahu raadioprogrammis, kuid TTJA võib raadioloo ja ajutise raadioloo kõrvaltingimustena teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada MeeTS-i § 9 lg-s 2 sätestatud miinimummahust kõrgemad Eesti autorite muusikateoste miinimummahud konkreetse loa puhul.

Paragrahvi 40 lõike 4 kohaselt otsustab raadioloo kõrvaltingimuste vajalikkuse TTJA peadirektor. Kui need on vajalikud, kehtestab peadirektor tegevusloa kõrvaltingimused ja nende hindamise alused valikmenetluses parima pakkumise väljaselgitamiseks. Kehtiva seaduse kohaselt otsustab kõrvaltingimuste vajalikkuse valdkonna eest vastutava ministrina kultuuriminister ja kehtestab need üks kuu enne tegevusloa konkursi väljakuulutamist.

Paragrahvi 40 lõike 5 kohaselt teeb TTJA peadirektor otsuse raadioloo väljaandmise, sellest keeldumise või taotluse läbi vaatamata jätmise kohta kahe kuu jooksul pärast tegevusloa taotluste esitamise tähtpäeva. Kehtiva seaduse kohaselt tuleb otsus teha kolme kuu jooksul.

Paragrahvi 40 lõike 6 kohaselt annab TTJA peadirektor televisiooniloo ning ajutise televisiooni- või raadioloo esitatud taotluse alusel konkursi välja kuulutamata. TTJA peadirektor võib määrata televisiooniloale kõrvaltingimusi. Nagu eeltoodud selgituses mainitud, mõeldakse televisiooniloo all nii üleriigilist kui ka rahvusvahelist televisiooniluba.

Paragrahvi 40 lõike 7 kohaselt teeb TTJA peadirektor otsuse üleriigilise televisiooniloo ning ajutise televisiooni- või raadioloo väljaandmise, sellest keeldumise või taotluse läbi vaatamata jätmise kohta ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist.

Paragrahvi 40 lõike 8 kohaselt teeb TTJA peadirektor otsuse rahvusvahelise televisiooniloo väljaandmise, sellest keeldumise või taotluse läbi vaatamata jätmise kohta kolme kuu jooksul pärast taotluse saamist. Kehtiva seaduse kohaselt tuleb otsus teha kuue kuu jooksul.

TTJA-l on õigus enne tegevusloa väljastamist konsulteerida julgeolekuasutustega ning Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet meediateenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või meediateenuse osutaja tegeliku kasusaaja võimaliku seose kohta Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonidega või teavet, kas meediateenuse osutaja või tema juhtorgani liige või meediateenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu (uus § 40 lg 9). Tegemist on uue sättega, mis on vajalik ühiskonna turvalisuse huvides.

Eelnõu § 1 punkt 13 – MeeTS-i § 43 lg-s 2 tehtav muudatus on seotud § 40 lg-s 4 toodud muudatusega, mille kohaselt ei kehtesta raadiolubade kõrvaltingimusi enam kultuuriminister, vaid TTJA peadirektor.

Eelnõu § 1 punkt 14 – MeeTS-i §-s 44 toodud tegevusloa andmisest keeldumise erisusi täiendatakse. Muudatus on seotud eelnõu punktiga 11. Kuivõrd uue § 40 lg 9 kohaselt on TTJA-l õigus enne tegevusloa väljastamist konsulteerida julgeolekuasutustega ning Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet meediateenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või meediateenuse osutaja tegeliku kasusaaja võimaliku seose kohta rahvusvaheliste sanktsioonidega või teavet, kas meediateenuse osutaja või tema juhtorgani liige või meediateenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu, antakse TTJA peadirektorile õigus ka loa andmisest keelduda. Uue § 44 lg 3 kohaselt võib tegevusloa andmisest keelduda, kui meediateenuse osutaja või tema juhtorgani liige või meediateenuse osutaja tegelik kasusaaja on toime pannud karistusseadustiku 8. või 15. peatükis sätestatud süüteo, ta on seotud Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonidega või ta võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu.

Eelnõu § 1 punkt 15 – MeeTS-is sätestatakse uus, **taasedastamisteatise** regulatsioon (§-d 48¹ ja 48²).

VTK-s pakkusime regulatiivse lahendusena välja MeeTS-i täiendamise normidega, millega nähakse ette, et teisest Euroopa Liidu liikmesriigist ja väljastpoolt Euroopa Liitu pärit meediateenuse taasedastamiseks Eesti territooriumil on vajalik programmi omaniku (valdaja) nõusolek ning TTJA-lt taasedastamise luba. VTK-s toodu kohaselt märgitakse meediateenuse

taasedastamise loa taotluses taasedastatavate meediateenuste loetelu ja andmed taasedastatavate meediateenuste tegelike kasusaajate ja juhtorgani liikmete kohta. Taotlusele lisatakse programmi omaniku nõusolek programmi taasedastamiseks Eesti territooriumil. Samuti nägime ette riigilõivu loa taotluse esitamise eest.

Eelnõuga on loamenetluse regulatsioonist loobutud, sest see koormab nii TTJA-d kui ka taasedastajaid. Samas ei sobi eesmärgi täitmiseks ka majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses reguleeritud majandustegevusteate regulatsioon. Majandustegevusteade on isiku ühepoolne tahteavaldus, millega ei ole seotud majandustegevuse korraldamise õiguse tekkimine, vaid mis tõendab majandustegevuse tegelikku alustamist. Käesoleva eelnõuga on loodud teatise süsteem, mis erineb nii majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud majandustegevusteatest kui ka loa regulatsioonist. Eelnõu väljatöötaja pakub välja lahenduse, mille kohaselt saab taasedastaja alustada taasedastamist, kui TTJA ei ole taasedastamisteatise esitajat 15 päeva jooksul pärast teatise esitamist teavitanud seal nimetatud kanali taasedastamise keelamisest või vajadusest täiendavalt kontrollida taasedastamisteatise esitatud andmeid või audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või meediateenuse osutaja tegeliku kasusaaja andmeid.

Sarnane teatise regulatsioon on ka muinsuskaitse seaduses, st ei ole meie õiguskorras uus ja selle kasutamine on ka MeeTS-is põhjendatud. Lisaks on loamenetluse asendamist teatise esitamisega Eesti õiguses võimaldatud näiteks ehitusseadustikus väikse ohuga ja avaliku huvita ehitiste puhul. Teatemenetluse põhimõtteks on, et teatise esitamisel on isikul õigus teatud ooteperioodi möödumisel alustada teatise kirjeldatud tegevusega, juhul kui haldusorgan teatisele ei reageeri, st ei teavita täiendava kontrolli vajadusest ega keela tegevust.

Loobutud on VTK-s väljapakutud lahendusest, et taasedastaja esitab andmed taasedastatavate meediateenuste tegelike kasusaajate ja juhtorgani liikmete kohta. TTJA-l on vajadusel võimalus need andmed ise välja selgitada või nõuda täiendavat teavet taasedastamisteatise esitajalt. TTJA saab vajaduse korral konsulteerida julgeolekuasutusega ja Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või meediateenuse osutaja tegeliku kasusaaja võimaliku seose kohta Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonidega või saada hinnang, kas teenuse osutaja või tema juhtorgani liige või meediateenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu. Rahapesu Andmebüroo saab anda tagasisidet rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 18 kontrollikohustuse piires.

Samuti on loobutud VTK-s pakutud regulatiivsest lahendusest, et luba on vaja nii Euroopa Liidu liikmesriigist kui väljastpoolt Euroopa Liitu pärit meediateenuse taasedastamiseks. Eelnõus on jäädud kolmandate riikide meediateenuste juurde.

Toome järgnevalt välja taasedastamisteatise regulatsiooni.

Paragrahvi 48¹ lõike 1 kohaselt Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluva audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamisest Eestis tuleb taasedastajal Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit teavitada.

Paragrahvi 48¹ lõike 2 kohaselt esitatakse taasedastamisteatist TTJA-le vähemalt 15 päeva enne taasedastamise alustamise soovitud kuupäeva. Taasedastamisteatist ei esitata, kui sama

audiovisuaalmeedia teenuse kohta on varem taasedastamisteatis esitatud ja taasedastamise lubamisest ei ole keeldutud. Antud sätte mõte on vähendada taasedastajate halduskoormust, samuti vähendatakse TTJA töökoormust, kes ühte programmi kontrollib üks kord. Teave audiovisuaalmeedia teenuse programmi kohta, mille taasedastamist võib alustada või mille taasedastamise lubamisest on keeldutud, avaldatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kodulehel.

Paragrahvi 48¹ lõike 3 kohaselt esitatakse taasedastamisteatises järgnevad andmed:

- 1) taasedastamisteatise esitaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse programmi nimi;
- 3) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või volitatud esindaja nimi, juriidilise isiku puhul registrikood ja registrikoodi riik, selle puudumise korral asukohariigi asjakohane identifitseerimistunnus või füüsilise isiku puhul isikukood ja isikukoodi riik, isikukoodi puudumise korral sünniaeg ja -koht;
- 4) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või volitatud esindaja kontaktandmed, sealhulgas elektronposti aadress.

Paragrahv 48² sätestab taasedastamisteatises esitatud andmete täiendava kontrollimise, taasedastamise lubamise või lubamisest keeldumise.

Paragrahvi 48² lõike 1 kohaselt kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ei teavita taasedastamisteatise esitajat 15 päeva jooksul pärast taasedastamisteatise esitamist taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse programmi taasedastamise lubamisest keeldumisest käesoleva paragrahvi lõigetes 3 või 4 sätestatud alustel või vajadusest täiendavalt kontrollida taasedastamisteatises esitatud andmeid või audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või audiovisuaalmeedia teenuse osutaja tegeliku kasusaaja andmeid, võib alustada taasedastamist. Kui esitatud andmeid on vaja täiendavalt kontrollida, teavitab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet sellest taotlejat 15 päeva jooksul arvates taasedastamisteatise esitamisest ning otsustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamise lubamise või lubamisest keeldumise kahe kuu jooksul taasedastamisteatise esitamisest arvates

Paragrahvi 48² lõike 2 kohaselt võib TTJA täiendava kontrolli käigus:

- 1) nõuda taasedastajalt täiendavat teavet;
- 2) konsulteerida julgeolekuasutusega ja Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liikme või audiovisuaalmeedia teenuse osutaja tegeliku kasusaaja võimaliku seose kohta Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonidega või saada hinnang, kas teenuse osutaja või tema juhtorgani liige või meediateenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu.

Paragrahvi 48² lõike 3 kohaselt keeldub TTJA audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamise lubamisest, kui:

- 1) taasedastaja ei ole esitanud audiovisuaalmeedia teenuse kohta nõutud täiendavat teavet ega esitanud põhjendust, miks teavet ei ole võimalik esitada, ja teave ei ole muul viisil haldusorganile kättesaadav;

- 2) audiovisuaalmeedia teenuse osutaja vastutava toimetaja, tegeliku kasusaaja või juhatuse liikme elamisluba on kehtetuks tunnistatud või elamisõigus lõpetatud või elamisõiguse pikendamisest keeldutud avalikule korrale või riigi julgeolekule ohu kujutamise tõttu;
- 3) audiovisuaalmeedia teenus on Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonide subjekt;
- 4) audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või tema juhtorgani liige või audiovisuaalmeedia teenuse osutaja tegelik kasusaaja on Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduvate rahvusvaheliste sanktsioonide subjekt või ta võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada ühiskonna turvalisusele olulist ohtu.

Paragrahvi 48² lõike 4 kohaselt võib TTJA keelduda audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamise lubamisest, kui audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamist on viimase aasta jooksul Euroopa Liidu liikmesriigis piiratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL artikli 6 alusel.

Sarnane eelhindamise süsteem on loodud ka Lätis ja Leedus. Läti praktika näitab, et see võimaldab paremini oma inforuumi kaitsta Kremli režiimi kontrollitud meediakanalite vaenuliku propaganda eest. Lätis on teleprogrammide taasedastamine reguleeritud elektroonilise massimeedia seaduses⁴, mis sätestab, et programmide taasedastamiseks ja levitamiseks on vajalik riikliku meedianõukogu luba. Sama sätte kohaselt on nõukogul loa läbivaatamisel õigus muu hulgas küsida arvamust programmi tegelike kasusaajate kohta riigi pädevatelt julgeolekuasutustelt, rahapesu ning terrorismi ja massihävitusrelvade tõkestamise pädevatelt asutustelt. Samuti kontrollib nõukogu koos teiste pädevate asutustega programmi tegelike kasusaajate rahvusvahelisi ja riiklikke sanktsioone ning vajaduse korral küsitakse arvamust ka teiste riikide pädevatelt asutustelt.

Eelnõu § 1 punkt 16 – paragrahvi 51 lõiget 1 muudetakse seoses taasedastamistatise regulatsiooni sissetoomisega: teisest riigist pärit meediateenuse vastuvõtmist ja taasedastamist ei piirata, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 48¹ ja 48² ning käesolevas paragrahvis sätestatud juhtudel.

Eelnõu § 1 punkt 17 – MeeTS-i § 51, mis reguleerib meediateenuse vastuvõtmise ja taasedastamise vabadust ning selle võimalikke kitsendusi, täiendatakse uue lõikega 9. TTJA-l on õigus teha üldsusele avatud koha haldajale või koha, mis ei ole üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda, haldajale ettekirjutus lõpetada meediateenuse kättesaadavaks tegemine, kui meediateenuse taasedastamiseks ei ole taasedastaja (elektroonilise side ettevõtja) taasedastamistatist esitanud, või meediateenuse taasedastamise lubamisest on MeeTS-i § 48² lg 3 või 4 alusel keeldutud, või meediateenuse taasedastamine on MeeTS-i § 51 alusel lõpetatud.

Sätte sõnastamisel on eeskujuks võetud autoriõiguse seaduse § 10 lg 2 p 1, mille kohaselt loetakse teose üldsusele suunamiseks muu hulgas teose avalikustamist kohas, mis on üldsusele avatud, või ka kohas, mis ei ole küll üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid

⁴ Läti keeles *elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums*. Õigusakt kättesaadav veebilehel: <https://likumi.lv/ta/id/214039-elektronisko-plassazinas-lidzeklu-likums>.

väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda. Seega on sättega hõlmatud nii majutusasutused, kaubanduskeskused, aga ka näiteks hoolekandeadasutused.

Eelnõu § 1 punktid 18–20 – Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikkel 4 ja MeeTS-i § 53¹ näevad ette korra tegutsemiseks juhtudel, kui teise riigi jurisdiktsiooni all tegutsev audiovisuaalmeedia teenus on tegelikult suunatud tervikuna või põhiosas hoopis sihtriigile, kus ta levib ja aktiivselt tegutseb, kuid ei järgi selles riigis kehtestatud nõudeid ja on asutatud teises riigis tegeliku eesmärgiga hoida kõrvale sihtriigis kehtivaist õigusnormidest, mis kohalduks temale juhul, kui ta oleks sihtriigis asutatud. Eesti meediaturul kõigi turuosaliste võrdse kohtlemise ning tele- ja raadioturul ausa konkurentsi tagamiseks on otstarbekas rakendada sama põhimõtet ka raadioturul regulatsioonis. Kuigi selle regulatsiooni väljatöötamine ei kajastunud otseselt VTK-s, tugineb see VTK eesmärgile tagada meediaturul aus konkurents ja toetada Eesti kultuuriruumi läbi eesti autorite teoste esitamise miinimumnõude kehtestamise Eestis levivatele raadioprogrammidele. Piiratud FM-sageduste ressursi jaotamine konkursi korras võimaldab eesti autorite muusikateoste miinimummahu nõude määrata raadiolubade üheks tingimuseks. DAB-platvorm loob raadioprogrammide loomiseks ja levitamiseks täiendavaid tehnilisi võimalusi. Näiteks kui Eesti meediateenuste osutajad ei soovi kasutada kõiki DAB-sagedusi, saab DAB-platvormi operaator pakkuda vaba sagedusressursi rahvusvahelistele raadioprogrammidele, kuid tagatud peab olema nõue, et need programmid ei kahjustaks ausat konkurentsi. Seega tuleb jälgida, et väljaspool Eesti raadiolubade konkursi raadioloo saanud programmid on tõepoolest mõeldud rahvusvahelisele turule ja et nende peamine sihtriik ei ole Eesti või juhul, kui nad on suunatud Eesti turule, täidaksid need MeeTS-is raadioprogrammidele kehtestatud nõudeid – Eesti turule suunatud DAB raadioprogrammide sisu regulatsioon peab olema sama, mis FM-sagedustel levivatele raadiotel.

Eelnõu § 1 punkt 21 – Kehtiva MeeTS-i § 54 lg 3 kohaselt on TTJA MeeTS-ist tulenevate ülesannete täitmisel sõltumatu, välja arvatud raadioloo väljaandmise menetluses MeeTS-i § 40 lg-st 4 tulenevas ulatuses (raadioloo kõrvaltingimuste kehtestamine valdkonna eest vastutava ministri poolt), ja lähtub oma tegevuses seadusest, audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eesmärkidest ja muudest õigusaktidest. Kuivõrd kõrvaltingimuste kehtestamine on eelnõuga kultuuriministrilt antud TTJA-le, tuleb ka sellest sättest jätta välja lauseosa „välja arvatud raadioloo väljaandmise menetluses käesoleva seaduse § 40 lõikest 4 tulenevas ulatuses“.

16.02.2022 vastuvõetud MeeTS-i muutmise seaduse seletuskirjas toodud TTJA sõltumatuse kohta on mõistlik tuua selguse mõttes välja ka siinses seletuskirjas⁵: „Direktiiviga muudetud AVMSD-s pööratakse järelevalveasutuse sõltumatuse küsimusele varasemast suuremat tähelepanu. AVMSD artiklist 30 tulenevad järgmised järelevalveasutuse sõltumatuse kriteeriumid: 1) järelevalveasutus peab olema valitsusest juriidiliselt eraldiseisev ning funktsionaalselt sõltumatu valitsusest ja mis tahes muust avalik-õiguslikust või eraõiguslikust asutusest; 2) järelevalveasutus peab kasutama oma volitusi erapooletult ja läbipaistvalt ning kooskõlas AVMSD eesmärkidega, eelkõige seoses meedia mitmekesisuse, kultuurilise ja keelilise mitmekesisuse, tarbijakaitse, ligipääsetavuse, mittediskrimineerimise ja siseturu nõuetekohase toimimise ning ausa konkurentsi edendamise; 3) järelevalveasutus ei tohi küsida seoses AVMSD-st tulenevate ülesannete täitmisega juhiseid teiselt asutuselt ega alluda teise asutuse juhiste; 4) järelevalveasutuse pädevus ja volitused ning vastutuse tagamise meetodid peavad olema sätestatud üheselt mõistetavalt siseriiklikus õiguses; 5)

⁵ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/4ba650d7-565f-425c-960b-2ed72b05857c/meediateenuste-seaduse-muutmise-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus>.

järelevalveasutusel peavad olema oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks ning ERGA töösse panustamiseks piisavad rahalised vahendid, seejuures oma aastaeelarve, mis avalikustatakse, ja personal ning nõuete täitmise tagamise volitused; 6) järelevalveasutuse juhataja või seda ülesannet täitvate kollegiaalse kogu liikmete ametisse nimetamise ja ametist vabastamise tingimused ja kord, sh volituste kestus, peavad olema kehtestatud riigisisises õiguses. Kord peab olema läbipaistev, mittediskrimineeriv ja tagama vajaliku sõltumatuse. Järelevalveasutuse juhataja või seda ülesannet täitvad kollegiaalse kogu liikmed võib ametist vabastada, kui nad ei täida enam neile oma ülesannete täitmiseks kehtestatud tingimusi, mis on eelnevalt liikmesriigi tasandil kehtestatud. Ametist vabastamine peab olema nõuetekohaselt põhjendatud, eelnevalt teatatud ja avalikkusele kättesaadav. Eelnõu koostajate hinnangul TTJA juba vastab kirjeldatud kriteeriumidele, ent kuna Euroopa Komisjon on Eestit järelevalveasutuse sõltumatuse küsimuses just negatiivse näitena sageli esile tõstnud⁶, on otsustatud MeeTS-is TTJA sõltumatust ka sõnaselgelt deklareerida.

Kuivõrd TTJA on moodustatud mitte Vabariigi Valitsuse poolt, vaid seadusega vahetult Riigikogu poolt (vt Vabariigi Valitsuse seaduse (edaspidi VVS) § 63 lõike 2 punkti 7), siis saab järeldada, et sisuliselt on seadusandja TTJA juriidilise eraldiseisvuse tingimuse täitmise AVMSD tähenduses garanteerinud. Järelevalveasutuse funktsionaalne sõltumatus tähendab ennekõike seda, kas asutus saab sõltumatult täita enda funktsioone. Eesti õiguses võib sellega seoses tekkida küsimus, kuidas on tagatud TTJA sõltumatus, kui minister saab teostada TTJA üle teenistuslikku järelevalvet (vt VVS § 95 lõiget 1, § 99 ja § 100). Vajaliku sõltumatuse tagab siin aga asjaolu, et teenistusliku järelevalve korras sekkumine ei laiene riikliku järelevalve toimingutele ning riikliku sunni kohaldamisel antud otsustele (vt VVS § 93 lõike 6 punkti 1).⁷ Sõltumatuse muudest isikutest ja asutustest ning volituste erapooletu ja läbipaistva kasutamise tagavad korruptsioonivastased reeglid eesotsas korruptsioonivastase seadusega.

Nagu eespool märgitud, täpsustatakse AVMSD-s ka järelevalveasutuse rahastamisega seonduvat. Ka selles küsimuses on Eesti õiguses vajalikud regulatsioonid juba kehtestatud. TTJA-l on vastavalt VVS § 41 lõikele 2 oma eelarve, mis tuleb avaliku teabe seaduse § 28 lõike 1 punkti 11 kohaselt avalikustada. Samuti on Eesti õiguses nõutaval määral reguleeritud järelevalveasutuse juhiga seonduv. Riigisisises õiguses on sätestatud TTJA peadirektori ametisse nimetamise ja ametist vabastamise tingimused ja kord. TTJA peadirektori nimetab ametisse ja vabastab ametist vastavalt VVS § 49 lõike 1 punktile 5 kantsleri ettepanekul minister. Avaliku teenistuse seaduse (edaspidi ATS) § 16 lõiked 1 ja 6 tagavad TTJA peadirektori ametikoha täitmiseks avaliku konkursi korraldamise. ATS § 18 lõike 4 kohaselt viib konkursi läbi avaliku teenistuse tippjuhtide valiku komisjon. TTJA peadirektorile esitatavad nõuded tulenevad Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2013. a määrusest nr 100 „Ministeeriumi kantslerile ja asekanclerile, Riigikantselei direktorile, ameti ja inspektsiooni peadirektorile ning määruses nimetatud teiste valitsusasutuste juhtidele esitatavad nõuded, nende värbamise ja valiku ning arendamise ja hindamise kord“. ATS-is on sätestatud ka TTJA peadirektori viieaastane teenistustähtaeg (vt ATS § 23 lõike 2 punkti 3) ja kaitseks meelevaldse ametist vabastamise eest teenistussuhte lõppemise alused (vt ATS-i 11. peatükki). ATS § 101 reguleerib teenistusest vabastamisest etteteatamisega seonduvat ja ATS § 103 lõike 2 punkt 4 tagab vabastamise põhjendamise. Ametist vabastamise käskkiri on avalik, kui puudub seadusest tulenev alus selle asutusesiseseks tunnistamiseks.“

⁶ Vt näiteks „A study on Audiovisual Media Services – Review of Regulatory Bodies Independence“.

⁷ Advokaadibüroo Sorainen AS. Analüüs audiovisuaalmeedia teenuste regulaatorasutuse funktsiooni korraldamise kohta Eestis (direktiivi nr 2018/1808/EL harmoneerimine). Tallinn, 2019.

MeeTS-i § 54 lg-s 4 loetletakse täiendavad ülesanded, mida TTJA sõltumatu riikliku järelevalveasutusena lisaks MeeTS-is eespool sätestatule täidab. Need on järgmised: MeeTS-i nõuete rikkumise kohta esitatud kaebuste lahendamine; audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis nimetatud aruannete, välja arvatud meediapädevuse edendamise kohta, esitamine Euroopa Komisjonile; Eesti jurisdiktsiooni alla kuuluvate audiovisuaalmeedia teenuse osutajate ja videojagamisplatvormi pidajate andmete esitamine Euroopa Komisjonile; Euroopa järelevalveasutuste rühmas (ERGA) ja teistes rahvusvahelistes meediavaldkonna võrgustikes osalemine; muude seadustest tulenevate ülesannete täitmine.

Eelnõu § 1 punkt 22 on rakendusliku iseloomuga. MeeTS-i rakendussätete peatükki lisatakse § 63², mis puudutab enne eelnõukohase seaduse jõustumist välja antud tegevuslubade kehtivust. Enne 2024. aasta 1. novembrit välja antud ringhäälinguload kohalikus või regionaalses raadiovõrgus võrdsustatakse üleriigiliste raadiolubadega ja need jäävad kehtima kuni neil näidatud tähtaja lõpuni. Muudatus on seotud regionaalse loaliigi kaotamisega (vt selgitust eelnõu p 8 juures).

Eelnõu § 1 punkt 23 – Luuakse rakendussäte olemasolevate taasedastatavate audiovisuaalmeedia teenuste kohta. Enne 2024. aasta 1. novembrit Eestis taasedastatava Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluva audiovisuaalmeedia teenuse, mis ei kuulu Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, taasedastamiseks peab taasedastaja olema esitanud taasedastamisteatise 2025. aasta 1. juuliks.

Taasedastamisteatist ei esitata, kui sama audiovisuaalmeedia teenuse kohta on taasedastamisteatis esitatud ja taasedastamise lubamisest ei ole keeldutud.

Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keelab audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamise, lõpetavad audiovisuaalmeedia teenuse osutamise ka teised sama audiovisuaalmeedia teenuse osutajad.

Eelnõu § 2 kohaselt jõustub seadus 2024. aasta 1. novembril.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga võetakse kasutusele uus termin „taasedastamisteatis“. Termini sisu on määratletud seletuskirja punktis 3 „Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs“ eelnõu punkti 15 selgituses.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda.

6. Seaduse mõjud

Kavandatavad muudatused ei mõjuta keskkonda ega regionaalarengut.

6.1. Teleprogrammide taasedastamisteatise regulatsioon

6.1.1. Mõju siseturvalisusele (siseturvalisus ja sisejulgeolek)

6.1.1.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – Eesti elanikkond

2024. a seisuga elab Eestis 1 366 491 inimest. Teoreetiliselt on see kogu muudatusest mõjutatud sihtrühm, kuid reaalsuses jälgis Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevaid telekanaleid alla 20% Eesti elanikkonnast, mistõttu saab sihtrühma pidada keskmiseks. Pärast Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevate telekanalite taasedastamise keeldu on leidnud võimaluse neid rohkem või vähem ebaseaduslikult edasi vaadata alla 5% eestimaalastest.

6.1.1.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Meediauuringud näitavad meediakanalite jälgimise ja inimeste meelsuse vahelist korrelatsiooni. Lisaks näitavad meediamonitooringu tulemused, et pärast Venemaa kanalite edastamise piiramist on neid jälginud inimesed leidnud ja jälgima asunud eesti meediakanaleid. Näiteks võrreldes 2019. aasta uuringuga on 2023. aastal vähenenud Venemaa telekanalite vaatamine 11%-lt 4%-le Eesti elanikkonnast. Samal perioodil on ETV+ vaadatavus kasvanud aga üle kahe korra. Nendele andmetele tuginedes võib väita, et negatiivse mõjuga kanalite pakkumise vähenedes leitakse üles eesti kanalid, saades osa nende infoväljast.

Muudatusega ennetatakse Eesti julgeolekut ohustavat teavet edastavate kanalite levimist Eesti informis. Kui praegu kehtiva regulatsiooniga saab Eesti elanikkond ohtu kujutavat programmi jälgida seni, kuni meediamonitooringu käigus tuvastatakse programmis piiramiseks piisav rikkumine, siis teavitamise regulatsiooniga on võimalik ohtliku info levikut oluliselt vältida. Monitooringu käigus tuvastatud rikkumine tähendab, et ohtlik info on juba riigis levinud. Ühtlasi on monitooringu ressursikulukas ning rikkumiste tuvastamise ajaks võib rikkumine olla kestnud teadmata aja. Samas märgime, et eelnõuga pakutav lahendus ei asenda monitooringut, vaid see jätkub ka edaspidi. Kui taasedastaja on saanud õiguse kanalit taasedastada, kuid hiljem ilmneb julgeolekut ohustava teabe edastamine, rakendub MeeTS-i §-s 51 toodud regulatsioon.

Muudatuse eesmärk on ennetada vaenuliku mõjutustegevuse eesmärgil loodud kanalite edastamist Eesti territooriumil. Neis kanalites esitatakse vaatajatele agressorriigi desinformatsiooni, millega mõjutatakse vaatajatele märkamatuks nende meelsust ja usaldust riigi, organisatsiooni vms vastu. Elanikkonna lõhestatuse vältimine on oluline aspekt riigisiseste konfliktide ärahoidmisel ja ühiskonna sidususe hoidmisel. Kuna need kanalid võivad ohustada kogu Eesti elanikkonna turvalisust ja julgeolekut, on sellisel juhul tegemist suure sihtrühmaga.

Eesti elanikkonna jaoks tähendab võimalik taasedastamise keelamine eeldatavasti agressorriikide (eelkõige Venemaa ja teda toetava Valgevene) mõju all tegutsevate telekanalite võrra väiksemat programmide valikut Eestis. Samas ei ole taasedastamise keelamise eesmärk pidurdada vaba meedia levikut, vaid takistada julgeolekuohtu sisaldavate kanalite levimist. Ühtlasi võib muudatuse tulemusel eeldada järjest suurema osa (võõrkeelse) elanikkonna jõudmist Eesti infovälja.

Mõju ulatus on väike, sest eeldame sihtrühma käitumises positiivseid muutusi ning sellega kohanemisraskusi eeldatavalt ei kaasne. Mõju ei ole sihtrühmale oluline, sest alates 2022. aastast on nii TTJA kehtestatud piirangute kui ka Euroopa Liidu sanktsioonide tõttu

Eestis taasedastatavate teleprogrammide hulk oluliselt vähenenud. Praegu on Euroopa Liidu sanktsioonide alusel keelatud edastada 53 telekanalit.

6.1.2. Sotsiaalsed mõjud (haridus, kultuur ja sport (kultuurilised mõjud))

6.1.2.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – Eesti elanikkond

2024. a seisuga elab Eestis 1 366 491 inimest. Teoreetiliselt oleks see kogu muudatusest mõjutatud sihtrühm, kuid reaalsuses jälgis Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevaid telekanaleid alla 20% Eesti elanikkonnast, mistõttu saab sihtrühma pidada keskmiseks. Pärast Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevate telekanalite taasedastamise keeldu on leidnud võimaluse keelatud kanaleid rohkem või vähem ebaseaduslikult edasi vaadata alla 5% eestimaalastest.

6.1.2.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järelendus olulisuse kohta

Taasedastamisteatise mehhanismi rakendamine aitab tõkestada desinformatsiooni levikut. Desinformatsioon kahjustab otseselt vaba arvamuste vahetust ning raskendab ajakirjanike tööd. Pakutud muudatus ei piira ega vähenda inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni⁸ artiklis 10 sätestatud sõnavabadust. Viidatud artikli lõike 1 kohaselt on igaühel õigus sõnavabadusele. See õigus kätkeb vabadust oma arvamusele ning vabadust saada ja levitada teavet ja mõtteid ilma ametivõimude sekkumiseta ja sõltumata riigipiiridest. Artikkel ei takista riikidel nõuda radio-, televisiooni või filmiettevõtelt tegevuslubasid. Lõige 2 sätestab, et kuna nende vabaduste kasutamisega kaasnevad kohustused ja vastutus, võidakse selle kohta seaduses ette näha formaalsusi, tingimusi, piiranguid või karistusi, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud riigi julgeoleku, territoriaalse terviklikkuse või ühiskondliku turvalisuse huvides, korratuste või kuritegude ärahoidmiseks, tervise või kõlbluse või kaasinimeste maine või õiguste kaitseks, konfidentsiaalse teabe avalikustamise vältimiseks või õigusemõistmise autoriteedi ja erapooletuse säilitamiseks.

Muudatus järgib Eesti Vabariigi põhiseaduse § 45, mille kohaselt on igaühel õigus vabalt levitada ideid, arvamusi, veendumusi ja muud informatsiooni sõnas, trükis, pildis või muul viisil. Sama sätte kohaselt võib seda õigust seadus piirata avaliku korra, kõlbluse, teiste inimeste õiguste ja vabaduste, tervise, au ning hea nime kaitseks.

6.1.3. Mõju majandusele (mõju ettevõtlusele, mõju halduskoormusele)

6.1.3.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – teleprogrammide taasedastajad

Eestis on suurimad teleprogrammide taasedastajad telekommunikatsioonifirmad Telia Eesti AS, Elisa Eesti AS, AS Levira ja AS STV. Kokku on Eestis teleprogrammide taasedastajaid ligikaudu 30. Keskmiselt on pakutavate telekanalite arv ettevõtte kohta ligi 70 kanalit.

Arvestades Statistikaameti veebilehel toodud majanduslikult aktiivsete ettevõtete koguarvu 2022. aastal (148 684), on tegemist väikese sihtrühmaga.

6.1.3.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järelendus olulisuse kohta

⁸ <https://www.riigiteataja.ee/akt/222062021004>.

Muudatus mõjutab sideteenuse osutajaid, kellel tekib kohustus Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluvate taasedastatavate teleprogrammide kohta taasedastamisteatis esitada. Teatis tuleks edaspidi esitada ka enne uute teleprogrammide taasedastamise alustamist.

Lahendus mõjutab seega sideteenuste osutajate infokohustust, sest ettevõtjad peavad esitama TTJA-le vajalikud andmed:

- 1) taasedastamisteatise esitaja nime ja kontaktandmed;
- 2) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse programmi nime;
- 3) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või volitatud esindaja nime, juriidilise isiku puhul registrikoodi ja registrikoodi riigi, selle puudumise korral asukohariigi asjakohase identifitseerimistunnuse või füüsilise isiku puhul isikukoodi ja isikukoodi riigi, isikukoodi puudumise korral sünniaja ja -koha;
- 4) taasedastatava audiovisuaalmeedia teenuse osutaja või volitatud esindaja kontaktandmed, sealhulgas elektronposti aadressi.

Taasedastamisteatist ei esitata, kui sama audiovisuaalmeedia teenuse kohta on varem taasedastamisteatis esitatud ja taasedastamise lubamisest ei ole keeldutud. Antud sätte mõte on vähendada taasedastajate halduskoormust, samuti vähendatakse TTJA töökoormust, kes ühe programmiga seotud andmeid kontrollib üks kord. Teave audiovisuaalmeedia teenuse programmi kohta, mille taasedastamine on lubatud või mille taasedastamise lubamisest on keeldutud, avaldatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kodulehel.

Kui ettevõtte on kindlaks teinud, et kolmanda riigi kanali osas ei ole varem taasedastamisteatist esitatud, esitab ta TTJA-le taasedastamisteatise, millega seoses tekib sideteenuste osutajatel teatise esitamiseks vajaliku info edastamiseks aja- ja tööjõukulu. Nende suurus oleneb ettevõtte pakutavate kolmandate riikide kanalite täpsemast arvust. Igal juhul suureneb sel juhul ettevõtete halduskoormus. Kui konkreetse kanali taasedastamine on varem mõne teise sideettevõtte taotluse alusel lubatud, siis teatise esitamisega seotud aja- ja tööjõukulu ei kaasne.

Arvestades, et 2022. aastast alates on sanktsioonide või TTJA sisupiirangute tõttu mitmete kanalite taasedastamist juba piiratud, siis teleprogrammide taasedastajate kliendibaasi muudatus negatiivselt ei mõjuta.

Eelmainitule tuginedes saab hinnata oodatavat mõju ulatust väikeseks ja mõju esinemise sagedust väikeseks (st teatis esitatakse kolmandate riikide iga programmi kohta ühe sideettevõtte poolt üks kord). Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

6.1.4. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuludele ja tuludele (asutuste korraldus)

6.1.4.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – TTJA, julgeolekuasutused, Rahapesu Andmebüroo

Muudatused mõjutavad TTJA-d, lisaks julgeolekuasutusi ja Rahapesu Andmebürood, kellelt meediaregulaator TTJA võib küsida enne meediateenuste taasedastamist hinnangut. Asutused annaksid TTJA-le teavet meediateenuse osutaja jt isikute võimaliku seose kohta Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või rahvusvaheliste sanktsioonidega või muud neile teada olevat infot meediateenusest tuleneva julgeolekuohuga. Tegemist on väikese sihtrühmaga.

6.1.4.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Tõenäoliselt mõjutaks kavandatav regulatsioon TTJA ametnike koormust oluliselt regulatsiooni üleminekuajal, kui tuleks läbi vaadata kõikide Eestis praegu edastatavate kolmandate riikide teleprogrammide taasedastusteatistid. Samas vaadatakse iga programmi osas tehtud teavitus üle üks kord. Samuti oleks kõige suurem mõju julgeolekuasutustele ja Rahapesu Andmebüroole hinnangute koostamiseks regulatsiooni üleminekuperioodil. Pärast üleminekuajaga suureneb varasemaga võrreldes TTJA järelevalvekoormus uute taasedastusteatistide läbivaatamisega.

Eelmainitule tuginedes saab hinnata oodatavat mõju ulatust keskmiseks ja mõju esinemise sagedust väikeseks (st teatis esitatakse kolmandate riikide iga programmi kohta üks kord, TTJA järelevalve on järjepidev). Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

6.2. Meediateenuse kättesaadavuse piiramine üldsusele avatud kohas või kohas, mis ei ole üldsusele avatud, kuid kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda

6.2.1. Mõju siseturvalisusele (siseturvalisus ja sisejulgeolek)

6.2.1.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – Eesti elanikkond

2024. a seisuga elab Eestis 1 366 491 inimest. Muudatus aitab ennetada riigisiseseid konflikte erinevas infoväljas olevate elanike vahel ning toetab seega Eesti julgeolekut. Kuna turvaline elukeskkond tuleb tagada kõikidele Eesti elanikele, mõjutab muudatus kaudselt neid kõiki ja tegu on suure sihtrühmaga. Täiendavalt mõjutab muudatus vähesel määral neid üldsusele avatud kohtade kliente, kes keelatud meediateenuseid neis kohtades näha sooviksid.

6.2.1.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Muudatustega piiratakse Eesti inforuumis ohtlike meediateenuste kättesaadavust üldsusele avatud kohtades (nt majutusettevõtetes, kaubanduskeskustes) ja kohtades, mis ei ole üldsusele avatud (nt hoolekandeesitused), kus muidu oleks võimalik piiratud kanaleid inimestele edastada satelliitantenni või piiriäärsetel aladel ka tavaantenni abil.

Meediauuringud näitavad mediakanalite jälgimise ja inimeste meelsuse vahelist korrelatsiooni. Lisaks näitavad meediamonitooringu tulemused, et pärast Venemaa kanalite edastamise piiramist on neid jälginud inimesed leidnud ja jälgima asunud Eesti mediakanalid. Näiteks võrreldes 2019. aasta uuringuga on 2023. aastal vähenenud Venemaa telekanalite vaatamine 11%-lt 4%-le Eesti elanikkonnast. Samal perioodil on ETV+ vaadatavus kasvanud aga üle kahe korra. Nendele andmetel tuginedes võib väita, et negatiivse mõjuga kanalite pakkumise vähenedes leiavad inimesed üles Eesti kanalid ning liiguvad nende infovälja.

Seega aitab vastav reguleerimine ära hoida julgeolekuohtu sisaldava teabe levimist ja levitamist juhuslikele avalikes kohtades viibivatele inimestele ning avalikke kogunemisi piiratud kanalite vaatamiseks. Riigi julgeoleku tugevdamine on oluline Eesti elanike turvalisuse tagamiseks. Oodatav mõju ulatus on väike ja mõju esinemise sagedus samuti väike. Ebasoovitavat mõju eeldatavasti ei kaasne.

6.2.2. Mõju majandusele (mõju ettevõtlusele, mõju halduskoormusele)

6.2.2.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – majutusasutused jm üldsusele avatud kohad, samuti üldsusele mitteavatud kohad

Muudatus mõjutab teoreetiliselt kõiki üldsusele avatud kohti, kus edastatakse meediateenuseid. Nendeks on eelkõige majutusasutused, kaubanduskeskused ja toitlustusettevõtted, kus pakutavate põhiteenuste kõrvale meediateenuseid üldsusele kättesaadavaks tehakse. Muudatus mõjutab ka üldsusele mitteavatud kohti, kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda, näiteks hooldekodusid.

Kokku on Eestis registreeritud 573 majutuse ja toitlustusega tegelevat ettevõtet, kus on üle kümne töötaja. EMTAK 2008 koodidega (koodid 55 ja 56) registreeritud ettevõtteid on kokku 4395 (Eesti Statistika), kuid reaalselt on keelatud kanalite edastamist tuvastatud ainult mõnes üksikus majutusasutuses. Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutajaid on majandustegevuse registri andmete kohaselt 164, kuid probleeme on tuvastatud samuti mõnes üksikus.

Seega mõjutaks muudatus loetletud asutustest ainult seda väikest osa, kes keelatud kanaleid üldsusele või väiksemale grupile edastavad.

6.2.2.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Nii üldsusele avatud kui ka üldsusele mitteavatud kohad peavad järgima muudetud regulatsiooni ja piirama keelatud meediateenuste esitamist avalikkusele või väiksemale isikute ringile (nt hooldekodu). Kuna üldjuhul ei ole meediateenused üldsusele avatud kohtades esmatähtsad ning inimesed ei külasta kohti eesmärgiga neid järgida, siis laiem mõju sihtrühmale puudub.

Mõju avaldumine on püsiv – Eesti inforuum on korrastatum. Muudatuse rakendamisel on ebasoovitavate mõjude risk väike. Risk võib realiseeruda etteheidetes, et riik laiendab järelevalvet valdkondadesse, kus seda varem ei ole olnud, ja piirab ettevõtlusvabadust.

Nendele üldsusele avatud kohtadele või üldsusele mitteavatud kohtadele, kus viibib määramata arv isikuid väljastpoolt perekonda ja lähimat tutvusringkonda (näiteks hoolekandeesutused), mis kasutavad meediateenuste edastamiseks satelliitantenni, elektroonilise side võrke või piiriäärsetel aladel tavaantenni ning edastavad sealäbi keelatud programme, võib mõneti suureneda halduskoormus keelatud kanalite piiramiseks. Halduskoormus seisneb eelkõige vastavuskuludes ehk kuludes, mis tekivad kanalite piiramise toimingute tegemiseks.

Siiski on strateegilise kommunikatsiooni lähtekohast tegemist olulise muudatusega, mis ütleb, et riigi julgeoleku tugevdamine on oluline Eesti elanike turvalisuse tagamiseks. Oodatav mõju ulatus on väike ja mõju esinemise sagedus samuti väike. Soovimatute mõjude risk majutusasutuste ja teiste üldsusele avatud hoonete pidajatele ja tarbijatele on väike.

6.2.3. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuludele ja tuludele (asutuste korraldus)

6.2.3.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – TTJA

Muudatused mõjutavad järelevalveasutust ehk TTJA-d. Kuna mõjutatud on vaid üks valitsusasutus, on sihtrühm väike.

6.2.3.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järelendus olulisuse kohta

TTJA-le lisandub järelevalve ülesanne, et probleemseid kanaleid antud peatükis käsitletud kohtades ei edastataks. Tegemist on samas pigem järelevalve teostamisega olukorras, kus TTJA-d on keelatud kanali edastamisest teavitatud. TTJA ei hakka teostama lauskontrolli. Muudatus mõjutab TTJA töökorraldust ja suurendab ametnike koormust.

6.3. Ajutiste televisiooni- ja raadiolubade regulatsiooni muutmine

6.3.1. Mõju majandusele (mõju ettevõtlusele, mõju halduskoormusele)

6.3.1.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – televisiooni- ja raadioteenuse osutajad

Eesti jurisdiktsiooni alla kuuluvaid televisiooni- ja raadioteenuse osutajaid on majandustegevuse registri andmetel 28, millest ajutised meediaload on 2023. aasta novembri seisuga neljal ettevõttel. Arvestades nii äriregistris kui ka mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris registreeritud isikute üldarvu, on tegemist väikese sihtrühmaga.

6.3.1.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järelendus olulisuse kohta

Ajutiste raadiolubade regulatsiooni muutmine annab raadioteenuste osutajatele alaliste raadiolubade konkursi vahelisel ajal võimaluse lühikest aega tegutseda. Kui praegu on ajutiseks raadioloaks võimalik taotlust esitada vaid juhul, kui selle eesmärk on kindla sündmuse kajastamine raadioprogrammis, siis muudatusega võimaldatakse lisaks taotlust esitada ka testimiseks vabadele sagedustele. Samuti seatakse muudatustega ajutisele iseloomule kindel ajaline määratlus, mis tagab, et ajutiste raadiolubadega tegevusest ei saaks sisuliselt alalist tegevust. Muudatusega tugevdatakse raadioturul konkurentsi. Muudatus mõjutab raadioteenuste osutajaid, andes neile paremad võimalused ajutiste raadiolubadega tegutsemiseks. Muudatus ei tekita teenuseosutajatele lisakohustusi ning nende halduskoormus sellest ei suurene.

Kuna vabu ajutiseks tegevuseks võimalikke FM-raadiosagedusi palju ei ole, saab hinnata nii oodatavat mõju ulatust kui ka mõju esinemise sagedust väikeseks. Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

Rahvusvahelisele programmile ajutise televisiooniloa loataotluste läbivaatamise tähtaja pikenedamine mõjutab vähesel määral rahvusvaheliste teleprogrammide osutajaid. Kuna tähtaja pikendamine on vajalik, et loa väljastamiseks vajalikud toimingud teha, on tähtaja pikendamisel minimaalne mõju. Rahvusvahelise programmi ajutise televisiooniloa taotlejatele muudatus lisakohustusi ei tekita ning nende halduskoormus sellest ei suurene.

6.3.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuludele ja tuludele (asutuste korraldus)

6.3.2.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – TTJA

Muudatused mõjutavad TTJA-d. Kuna mõjutatud on vaid üks valitsusasutus, on tegemist väikese sihtrühmaga.

6.3.2.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Ajutiste raadiolubade regulatsiooni muutmine mõjutab TTJA ametnike töökorraldust. Muudatuse kohaselt võimaldatakse väljastada ajutine televisiooni- või raadioluba lisaks sündmuse kajastamisele ka meediateenuse programmi sobivuse testimiseks konkreetse levipiirkonna elanikele või uue tehnoloogilise lahenduse testimiseks meediateenuse edastamiseks. Kuna uue regulatsiooni kohaselt ei oleks ajutise meedialoa alus üksnes sündmuse kajastamine, võib muudatus mõningal määral suurendada turuosaliste soovi ajutisel meedialoal tegutseda. Samuti ei ole ajutisteks raadiolubadeks sobivaid sagedusi lõputult.

Eelnevat arvesse võttes saab nii oodatavat mõju ulatust kui ka mõju esinemise sagedust hinnata väikeseks. Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

6.4. Meedialubade kõrvaltingimused, raadiolubade liigid ja raadiolubade konkursi korraldamise kord

6.4.1. Mõju majandusele (mõju ettevõtlusele, mõju halduskoormusele)

6.4.1.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – televisiooni- ja raadioteenuse osutajad

Eesti jurisdiktsiooni alla kuuluvaid televisiooni- ja raadioteenuse osutajaid on majandustegevuse registri andmetel 28, sh on rahvusvaheline televisiooniluba üheksal ettevõtjal ja 15-st raadioteenuse osutajast üleriigiline raadioluba kaheksal (2023. aasta novembri seisuga).

Arvestades Statistikaameti veebilehel toodud majanduslikult aktiivsete ettevõtete koguarvu 2022. aastal (148 684), on tegemist väikese sihtrühmaga.

6.4.1.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Rahvusvahelistele televisioonilubadele kõrvaltingimuste seadmine seab piiranguid loa taotlejatele. Kehtiva regulatsiooni kohaselt on rahvusvahelise loaga võimalik levida ka Eestis, kuid seda ilma kõrvaltingimusteta. Samas regionaalsel ja üleriigilisel tegevusloal tegutsevad ettevõtjad peavad täitma Eestis levimisel rangemaid nõudeid. Seega seisneb mõju turuosalistele ausa konkurentsi toetamises. Lahendus mõjutab eelkõige neid ettevõtteid, kes soovivad rahvusvaheliste televisioonilubadega Eestis levida. Nendel ettevõtetel tekib lisakohustus kõrvaltingimustele vastamiseks ning loa taotlemisel infokohustus esitada andmed, mis on vajalikud, et vastavust kinnitada. Seega suureneb nende ettevõtete halduskoormus. Kui ettevõtja soovib oma tegevust piirüleselt laiendada, siis ei ole asjakohane teda tarbetult piirata ja TTJA peab sellest oma diskretsiooniõiguse kasutamisel lähtuma.

Kuna rahvusvahelised televisiooniload on Eestis üheksal ettevõttel, saab nii oodatavat mõju ulatust kui ka mõju esinemise sagedust hinnata väikeseks (rahvusvaheline televisiooniluba antakse kuni viieks aastaks). Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

Lisaks lihtsustatakse ja ajakohastatakse muudatusega raadiolubade liike. Raadioliikide muutmine ei tekita raadioteenuse osutajatele lisakohustusi ning regulatsiooni lihtsustamisel on teenuseosutajatele positiivne mõju, muutes nõuete mõistmise ja nende täitmise lihtsamaks. Asjaolu, et TTJA muudetakse raadiolubade konkursile kõrvaltingimuste seadmisel vastutavaks, lisab täiendava võimaluse lühendada raadiolubade konkursi protsessi ühe kuu võrra. Muudatusel on teenuseosutajatele positiivne mõju, sest tegevusluba on võimalik saada kiiremini. Kuna raadioteenuse osutajatele muudatustest tulenevat infokohustust ega vastavuskulusid ei teki, siis nende halduskoormus selle võrra ei suurene.

Raadioloa liikide täpsustamine ning raadiolubade konkursi lühendamine seab soodsamad võimalused digiraadio arenguks Eestis. Digiraadio võimaldab oluliselt suurendada pakutavate raadiokanalite arvu, mis omakorda võimaldab senisest paremini rahuldada killustuva kuulajaskonna erinevaid maitseid. Lisaks saavad raadioteenuse pakkujad senisest tunduvalt kulutõhusamalt katta oma raadiokanalitega kogu Eesti territooriumi, mis võimaldaks koguda reklaamiantjate jaoks suuremaid kuulajate gruppe. Digiraadio vahendusel on võimalik reklaamitellijatel jõuda täpsemate sihtrühmadeni kogu Eesti territooriumil ning seeläbi oma tooteid ja teenuseid senisest tõhusamalt turundada. Suuremad reklaamitulud võimaldavad meediateenuste pakkujal tõi oma programmide kvaliteeti ning muuta need kuulajatele senisest veelgi enam huvipakkuvaks. Pikemas perspektiivis on digiraadio arengu toetamisel regulatiivsel tasandil raadioteenuse osutajatele positiivne mõju. Tegemist ei ole lähiaastatel küll olulise mõjuga muudatusega, kuid valdkonna jaoks on see positiivne ja vajalik.

Eesti turule suunatud teise riigi jurisdiktsiooni all tegutsev raadioprogramm ei pruugi järgida MeeTS-is kehtestatud nõudeid ja teise riigi raadioloa kasutamise tegelik eesmärk on hoida kõrvale Eestis kehtivaist õigusnormidest. Eesti meediaturul kõigi turuosaliste võrdse kohtlemise ja raadioturul ausa konkurents tagamiseks on otstarbekas rakendada teleturul kehtivat põhimõtet ka raadioturu regulatsioonis.

Eelnevat arvesse võttes saab nii raadiolubade konkursi korraldamise korra muutmisest oodatavat mõju ulatust kui ka mõju esinemise sagedust hinnata väikseks. Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike.

6.4.2. Mõju majandusele (mõju mittetulundussektorile, mõju halduskoormusele)

Muudatusest mõjutatud sihtrühm: kollektiivse esindamise organisatsioonid ehk KEO-d (Eesti Autorite Ühing (EAÜ), Eesti Fonogrammitootjate Ühing (EFÜ), Eesti Esitajate Liit (EEL))

6.4.2.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Osaline halduskoormuse tõus on vältimatu ning puudutab ka KEOsid. Muudatused on samas KEO-dega läbi räägitud ja nende toetus on saadud.

Juba täna esitavad raadioteenuste osutajad KEO-dele aruandeid muusikateoste mängimise kohta nende jaamades, mille alusel KEOd jaotavad autori-, esitaja ja fonogrammitootja tasusid.

Samas ei ole raadioteenuse osutajate poolt esitatavad repertuaariaruanded veel täielikult kõigi teenuseosutajate vahel ühtlustatud ning kõik aruanded ei sisalda seaduse nõuete täitmiseks vajalikku infot, eelkõige muusikateoste mängimise kellaega.

Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (ISWC) ning salvestiste koodidele (ISRC) ka lugude mängimise kellaega ja kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite teosed.

EAÜ, EFÜ ja EEL on leppinud kokku, et Eesti autorite teoste osakaalu nõude järgimise kohta annab TTJA nõudmisel tagasisidet EAÜ. EAÜ ja EEL viisid läbi repertuaariaruannete võrdleva analüüsi kahe raadiojaama kvartaliaruannete näitel ning tulemused oli peaaegu identsed (kvartali peale erines tulemus ühe teose osas), mistõttu sai järeldada, et piisab vaid EAÜ poolsest tagasisidestamisest.

6.4.3. Sotsiaalsed mõjud (haridus, kultuur ja sport)

6.4.3.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – Eesti elanikkond

2024. a seisuga elab Eestis 1 366 491 inimest. Teoreetiliselt oleks see kogu muudatusest mõjutatud sihtrühm, kuid reaalsuses jälgis Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevaid telekanaleid alla 20% Eesti elanikkonnast, mistõttu saab sihtrühma pidada keskmiseks. Pärast Vene Föderatsiooni mõju all tegutsevate telekanalite taasedastamise keeldu on leidnud võimaluse neid rohkem või vähem ebaseaduslikult edasi vaadata alla 5% eestimaalastest.

6.4.3.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Eesti autorite loodud muusikateoste edastamise miinimummahu kehtestamine raadiojaamadele mõjutab positiivselt eesti kultuuriruumi. Eesti autorite loodud muusikateoste raadioetris mängimine aitab kaasa muusika loojate ja esitajate tuntuse tõusule ning samas esitab neile kõrgemaid kvaliteedinõudeid.

6.4.4. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuludele ja tuludele (asutuste korraldus)

6.4.4.1. Muudatustest mõjutatud sihtrühm – TTJA

Muudatused mõjutavad TTJA-d. Kuna mõjutatud on vaid üks valitsusasutus, on sihtrühm väike.

6.4.4.2. Avalduva mõju kirjeldus sihtrühmale ja järeldus olulisuse kohta

Kavandatava regulatsiooni kohaselt tekib võimalus seada rahvusvahelisele televisiooniloale kõrvaltingimusi. TTJA-l on loataotluste läbivaatamisel kohustus hinnata nende vastavust loa kõrvaltingimustele. Seega tekib TTJA-le lisakohustus rahvusvaheliste televisioonilubade taotluste kõrvaltingimuste kontrollimisel.

Muudatus, millega lisatakse TTJA-le kui sõltumatule mediaregulaatorile kohustus luua raadiolubade konkursiks sobivad kõrvaltingimused, mõjutab TTJA töökorraldust ja suurendab ametnike koormust.

7. Seaduse rakendamise seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Praegu on meediateenustega TTJA-s tegelemise maht kuus täistööaja ekvivalenti, neist meediateenuste loastamisega umbes üks täistööajaga ekvivalent. 2022. aastal tähendas üks täiskoormus 120 loa väljastamist. TTJA hindab kõigist eelnõuga kavandatud muudatustest tulenevaks täiendavaks tööjõuvajaduseks kaks ametikohta. Vaja on luua täiendav peaspetsialisti ametikoht taasedastamisteatiste läbivaatamiseks ja meediateenuste lubade väljastamiseks ning lisaks peaspetsialisti ametikoht kõrvaltingimuste täitmise monitoorimiseks ja avalikult ligipääsetavates hoonetes piiratud telekanalite kättesaadavuse monitoorimiseks. Ametikohtade kulu on 90 000 eurot aastas. Kuna TTJA-l ja Kultuuriministeeriumi valitsemisalal puudub võimalus leida selleks raha oma eelarvest, on vaja leida lisaraha riigieelarvest.

Kuna eelnõu mõjutab keskmisel määral ka julgeolekuasutuste (eelkõige Kaitsepolitsei ameti) ja Rahapesu Andmebüroo tööd, võib see kaasa tuua Kaitsepolitsei ametile ja Rahapesu Andmebüroole täiendava tööjõuressursi ja -kulu vajaduse.

8. Rakendusaktid

Rakendusakte ei ole vaja kehtestada.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2024. aasta 1. novembril.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

VTK ja eelnõu väljatöötamisel on osalenud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ametnikud.

Eelnõule eelnes VTK koostamine, mis esitati kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks järgmistele asutustele ja isikutele: Justiitsministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Rahapesu Andmebüroo, Kaitsepolitsei amet, Riigikogu kultuurikomisjon, Eesti Meediaettevõtete Liit, Eesti Ringhäälingute Liit, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Telia Eesti AS, Elisa Eesti AS, AS Levira, AS STV, Eesti Hotellide ja Restoranide Liit, Eesti Kaupmeeste Liit, Eesti Rahvusringhääling, AS Postimees Grupp, Tartu Pereraadio Ühing, AS All Media Eesti, MTÜ Raadio 7 UCB Meedia, Northstar Media OÜ, Taevaraadio OÜ, AS Äripäev, Ring FM Media OÜ, OÜ Nõmme Raadio, osaühing Raadio Kadi, osaühing MP Meedia, Eestisoomlaste Ühendus Sibelius, Sauna ja Sisu MTÜ, Huumor OÜ, Duo Media Networks OÜ, osaühing ALO-TV, OÜ Orsent, Mittetulundusühing AB Video, AS TV Play Baltics, ÖÖLoom Produksioon OÜ, DanceTelevision OÜ, Kids Programming OÜ, WorldExtremeTV OÜ, Central Media Distribution OÜ, ETHNOTV OÜ, Super Baltic OÜ, V World North Europe OÜ, SA Eesti Filmi Instituut, Corporate News Agency OÜ, RandoM OÜ. VTK-s toodud märkuste arvestamise või mitteametuse kohta on koostatud tabel, mis on seletuskirja lisas.

04.09.2023 toimus Kultuuriministeriumis kohtumine, kus tutvustati eelnõuga planeeritavaid peamisi muudatusi. Kohtumisel osalesid TTJA, Siseministeriumi, Eesti Autorite Ühingu, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu, Eesti Rahvusringhäälingu, Eesti Fonogrammitootjate Ühingu, Duo Media Networks OÜ, Taevaaudio OÜ ja Ring FM Media OÜ esindajad.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ning arvamuse avaldamiseks samadele isikutele ja asutustele, kellele esitati kooskõlastamiseks VTK (vt nimekirja eespool).

Siseministerium kooskõlastas eelnõu. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi, andes sellest teada e-kirjaga. Sotsiaalministerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi.

Rahandusministerium, Justiitsministerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Rahapesu Andmebüroo, Eesti Autorite Ühing (EAÜ), Eesti Fonogrammi-tootjate Ühing (EFÜ), Eesti Esitajate Liit (EEL), Eesti Ringhäälingute Liit (ERL), Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit ja Duo Media Networks OÜ esitasid eelnõule märkuseid. Kooskõlastustabel märkuste arvestamise või mitteamvestamise kohta on lisatud käesolevale seletuskirjale.